

Landskap: *Småland* Upptecknat av: *Erik Lönnholm*
 Härad: *Västbo* Adress: *Regnögat. 34^I, Sthlm*
 Socken: *Långaryd* Berättat av *Aug. Eliasson*
 Uppteckningsår: *1937* Född år *1865 i Långaryd.*

Uppteckningen rör	sid.
Kambo skans.	3-4.
Om dragdjuren förr.	5-8.
Trollkunnig präst.	9-10.
Timmergille.	11-12.

Skriv endast på denna sida!

27 ston
12 sid.

5286

1

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV.

Sagesmannen.

Skriv endast på denna sida!

Sagoromanen.

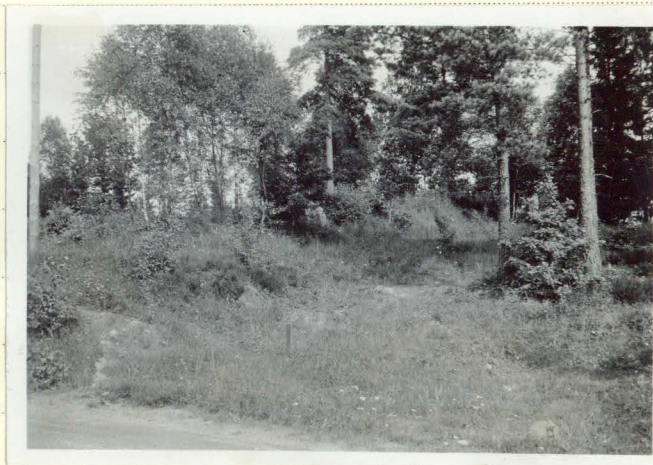
Aug. Eliasson är född i Rungbo i Lång-
aryd s.m., men kom som liten pojke till
Kambo i Rångaryd, där han ännu bor.
Han sitter nu på undantag. Något är
han g. tjänst värd i Halland (Torup),
men eljer varit hemma. Han är klar
o. redig, o. kan göra reda för saker o. ting.
Han är väl bekant - i Lunds be-
skriv. l. c., som han kan på sina förm., men
kan ^{också} traktens traditioner väl o. är
nog inte uttömnd på långt när på den
punkten. En värdfull sagoroman.

Kambo skans.

Vid stora landvägen (Misastigen) ligger en gammal skans, upphästad av jord o. sten. Den synes numera inte så tydligt o. man bör nog bli påvissad den, om man skall lägga märke till den. Den upphästades på 1670-talet o. användes av bönderna vid försvar mot de inträngande danskarna. Kambo skans kallas den eftersom den ligger på Kambo ägor el. Britte skans efter en gammal gumma, som för hade en liten stuga där.

Nära skansen ligger ett härr, Härmans flyt, i vilket danskarna hördas. Sedan har folk sett den gå

igen. Min Kåring såg dem så hon
det var ryttare, som satt på sina
hästar s. fäktade / upptecknaren har
träffat folk i Kambo som sett dem /
det finns somliga, som är födda på
söndar, de har så lite mer än andra
men bara de inget säger, så gör inte
spöken el. sänt dem något ont.

Om dragdjuren förr.

5
LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

För i tiden, för bara en 40, 50 år sedan var det sällsynt med hästar här. I min barndom fanns det inte en häst här emellan o. Långaryds kyrka. Jo, i Nissaryds församling, men det var gästgiveri och det var särskilda förhållanden. Och i hela Långaryds sn fanns det inte en häst. Det var herrgårdar som hade hästar för resten.

Hade de dragdjur så var det inte ockar. Det behövdes inte o. de var alldeles för dyra att ha. När man brukade jorden, så brukade man aldrig djupplöja, man hade en liten arje-krok o. drog med o. den tog inte djupt.

Till dragare hade man kors. skand stur-
tar. Stutar föddes här opp många.
När de blev fullvuxna ocar - så där
11, 12 kvarter då kunde man inte be-
hålla dem - då tog man o. ledde i väg dem
till marknad. Ett par ocar åt för ungs-
ket, och man hade lite' hö, bara ängs-
hö. Den marknad där man brukade säl-
ja ocar el. stutar på var ^{i Helsing} Sunnarps vid Väs-
tergötlands-gränsen. Dit kom kind-boarna
från Västergötland o. där i kind är det tyng-
re jord o. de behöfde starkare dragare
till plöjning än vi här i dessa trakter-
na.

Det berättas en historia, som visar
hur sni djuren kunde vara på den
tiden. Det var en sni land bonde
Skriv endast på denna sida!

forts.

ports.
som var med en oxe på Gunnarp o. tänkte
te sälja. "Vad ska du ha för kalven?" kom
där en kind-bor och frågade. "Kalven?"
sa bonden - "det är en oxe, han är tolv år."
Så var seen ändå bara 9 kvarter.

För det mesta använde de sig av kor
som dragdjur s. o. m. när man körde stads-
resor, så hörde man med kor. Ända bort-
ti-från de långt bort belägna trakter-
na i Sönderjylland för man var till Halm-
stad. Det gick det inte - det kunde ta
nästan en hel vecka att fara därifrån
o. tillbaka. Och man hade ju mycket last
mer o. en del tillbaka också. Och de
talas om att för lång tid tillbaka sen
så hörde fruntimerna också o. då
ports.

5286

forts.

kunde de ha sina små barn med sig
på lasset o. satt o. gav dem di medan
de körde.

Många hade ju ingen ök o. han fick
gå om det så gånge att ge sig till Halmstad.

8
LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

Skolkunnig - präst.

I Rågaröd fanns där en präst för, Colli-
ander hette han, som kunde både det ena
o. det andra. En gång sa' de, att han hade
kört med skam gälv som fjärde hjul på
vagnen.

En gång var det en som hade förlö-
rat ett nät o. han misstänkte, att någon ha-
de stulit det. Han gick till prästen "Kom
till kyrkan om söndag, ska' du få se kju-
ven." Han kom till kyrkan, o. när det
hade gått en stund, kom hans granne
in med ett fisknät på axlarna. Han
gick storgången fram o. medan han
gick, höllade nätet sig fast i väsk-
garlarna. "Förbannade snickar!" skrek
forts.

forts

5286

10
LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

han - han trodde att han gick genom sko-
gen. Så kom han fram till altaret o. där
befallde prästen honom att vända sig.
Det gjorde han o. då såg han, att han
var i kyrkan. "Nu kan du gå o. lämna
honom nätt", sa prästen. Och det gjorde
han, o. det var sista gången som han
tog någonting.

Timmergille.

Lörr var samhörighet och hjälpsamheten mycket större än nu. Ett vackert uttryck tog den sig, när det var när som behövde nytt i byggnadsväg. Då tog man o. ställde till timmergille. Man lyfte ut en dag, de bönderna i roten o. andra som bodde i kring skulle komma med timmer. Var det en som var välbärdig o. de tyckte om, så kom det många o. de hade de med sig sina bär. En hade sylt, stockar o. en hade plank o. en hade ett par spännen (om det var fråga om lagård bygge. Bonden som skulle bygga hade de brännvin hemma o. bjöd. o. forts.

och det blev livet varre. Där kunde förtö-
desna sitta o. supa sin hela dag, tills
de kom efter dem. När sin män an-
man skulle bygga så ställde han till
ett timmergille o. då blev det på samma sätt.
Det blev ett sorts byte av virke på det
viset, men det var bra för det tog för
lång tid för en att göra i ordning bygg-
nads virke. Och så var det ju trevligt
med att få festa lite.